

Rättsfall 2024

Alkohol- och tobak

Länsstyrelserna

Trender i årets fall

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bolaget har fört fram invändningar mot nämndens handläggning inför beslut. Förvaltningsrätten anser att det inte har framkommit något som talar för att nämnden har brustit i objektivitet vid handläggningen av ärendet eller i övrigt brustit i handläggningen.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att bolaget har framfört kritik vad gäller nämndens handläggning av ärendet. Förvaltningsrätten är inte tillsynsmyndighet över nämnden varför kritiken inte föranleder någon åtgärd från förvaltningsrättens sida.

Framgångsrika invändningar

Handlingar är inte kommunicerade

Beslut är inte delgivna

Det saknas stöd för ett påstående

- Kan ett ölglas vara folköl?
- Var nödutgången belamrad?
- Hur vet man vad som är god bokföringssed?

Nya e-cigarett

Länsstyrelserna

Metatin

Syntetiskt nikotin

Säljs som engångscigg eller
påfyllningsbehållare

Omfattas inte av LTLP eller LTN

Alkoholmål

Länsstyrelserna

Nytt tillstånd efter varning ?

Om företrädare i ett bolag som meddelats en varning men ansetts kunna behålla sitt tillstånd startar ett nytt bolag, kan det nya bolaget då anses lämpligt?

Nej, de fick inget tillstånd

Inomhuslokal krävs för tillstånd

Kammarrätten har nu bekräftat att det krävs inomhuslokal.

KamR. Göteborg
Mål nr 7347-23

 Länsstyrelserna

Tvistiga skattefordringar

Ett bolag som fått beslut om upptaxering och därefter överklagat Skatteverkets beslut. Kan det påverka lämplighetsprövningen?

Anstånd hade medgivits och det skulle då ej beaktas som en brist

KamR. Göteborg
Mål nr 2209-24

Länsstyrelserna

Varning en brådskande åtgärd?

En ordförande hade meddelat varning enligt 9:18 med stöd av 6 kap. 39 § kommunallagen.

Varning ansågs inte så brådskande att det kunde fattas med stöd av paragrafen.

Kan återkallelse vara ett sådant brådskande beslut?

Tobaksmål

Är butikschef PBI?

En Lidl-butik fick ny butikschef. Nämnden ansåg att den nya butikschefen var PBI och beslutade i ett tillsynsärende att förelägga bolaget att inkomma med uppgifter om butikschefen som underlag för lämplighetsprövning.

Bolaget motsatte sig detta och anförde att butikschefen inte är PBI eftersom denne endast har praktiskt ansvar för verksamheten.

Prövningsramen

Kammarrätten

Uppgifterna har inte begärts som en utredningsåtgärd, utan för att nämnden bestämt sig för att butikschefen är en person med betydande inflytande.

Bolaget har ett befogat intresse att få detta ställningstagande prövat inom ramen för ett överklagande.

Butikschef inte PBI

Det har inte framkommit att butikschefen i något avseende är en ekonomisk intressent i rörelsen.

Förhållandet att butikschefen är på plats på försäljningsstället och har det operativa ansvaret i butiken innebär inte i sig att denne är PBI.

Inte heller att nämnden bedömt att den tidigare butikschefen var PBI medför att den nya butikschefen är PBI.

Kammarrätten upphävde nämndens föreläggande att inkomma med uppgifter om butikschefen.

Karenstid vid ekonomisk misskötsamhet

Nämnden beslutade i oktober 2022 att, för andra gången, avslå bolagets ansökan om försäljningstillstånd för tobaksvaror.

Det är utrett att det fanns brister i bokföringen under 2019 och hela 2020.

Egna uttag har inte bokförts löpande. Av bankkontoutdrag framgår att uttag har gjorts löpande under året. Att händelser inte har bokförts löpande medför en differens mellan bokfört och faktiskt saldo.

Hur karenstiden beräknas

Kammarrätten

Domstolsprövningen ska begränsas till frågan om lämplighetskravet var uppfyllt vid tidpunkten för stadens beslut.

Detta är motiverat med hänsyn till instansordningsprincipen och att den enskilde, utan hinder av rättskraft, kan ansöka om tillstånd på nytt.

Hur lång karenstiden är

Hur lång karenstiden ska vara får bedömas utifrån förhållandena i det enskilda fallet.

Ett år och tio månader ansågs inte vara tillräckligt lång karenstid.

Överskott visar inte försörjning

Nämnden beslutade att avslå ett handelsbolags ansökan om försäljningstillstånd för tobaksvaror.

Bolagsföreträdarna hade, för de år som prövningen avser, normala inkomster av näringsverksamhet men små inkomster av tjänst.

Företrädarna hade gjort uttag ur verksamhetens dagskassa. Bolaget hade inte bokfört detta som egna uttag.

Nämnden bedömer att bristerna i bokföringen inte är förenliga med god redovisningssed enligt bokföringslagen.

Överskott visar inte försörjning

Kammarrätten

Det kan inte klarläggas vad eventuella uttag som registrerats på det av bolaget angivna avräkningskontot har använts till.

Att företrädarna har deklarerat ett överskott av näringsverksamhet visar inte heller att dessa medel har använts till företrädarnas försörjning.

I avsaknad av annan utredning som ger stöd för bolagets påståenden kan det inte uteslutas att bolagets överskott använts för annat än uttag till företrädarnas försörjning.

Avvisad ansökan

Nämnden beslutade att avvisa en ansökan om försäljningstillstånd för tobaksvaror.

Sökanden hade inte bifogat något egenkontrollprogram med ansökan och trots flera kompletteringskrav kom inget egenkontrollprogram in till nämnden.

Avvisad ansökan

Förvaltningsrätten

Det har inte framkommit annat än att bolaget har mottagit kompletteringskraven.

Nämnden har därmed haft fog för att avvisa överklagandet.

Den omständigheten att ett egenkontrollprogram redovisas i samband med överklagandet till förvaltningsrätten medför ingen annan bedömning.

Försäljningsförbud och EKP

Bolaget anmälde försäljning av elektroniska cigaretter, men bifogade inget EKP.

Kommunen begärde skriftligen att anmälan skulle kompletteras med EKP.

Därefter meddelade nämnden försäljningsförbud i 6 månader och beslutade att förbudet skulle gälla omedelbart.

Försäljningsförbud och EKP

Förvaltningsrätten konstaterade att det krävs att EKP bifogas anmälan och det var förhållandena vid tidpunkten för nämndens beslut som prövades.

Överklagandet avslogs.

Försäljningsförbud distans

I två mål om återkallelse av försäljningstillstånd för tobak prövades frågan om ålderkontroll som utförs av tredje part via kamera på distans.

I det ena fallet hade bolaget i sin ansökan uppgett att franchisegivaren utförde ålderskontroll och i det andra fallet att butiksinnehavaren utförde kontrollen.

Förv.R. Linköping
Mål nr 2638-24, 2780-24

Länsstyrelserna

Försäljningsförbud distans

Av målen framgår att ålderskontrollen utförs på i princip samma sätt.

Det ena överklagandet avslogs och i det andra målet upphävdes beslutet med hänvisning till att nämnden visste om att tredje part utfört ålderskontrollen.

Dessutom ansågs inte beslutet att återkalla tillståndet utgöra tillsyn och beslutet om tillsynsavgift upphävdes därför.

Karenstid brottslighet

Polisen hade avstyrkt ansökan om försäljningstillstånd med hänvisning till att sökanden 3 år och 5 månader före nämndens prövning godtagit ett strafföreläggande för tullbrott.

Gärningen bestod i smuggling av vattenpipstobak och med hänsyn till mängden ansåg nämnden att det inte kunde uteslutas att tobaken var avsedd att användas i sökandes verksamhet.

Karenstid brottslighet

Förvaltningsrätten ansåg att brottsligheten påverkar sökandes lämplighet och tillmäter polisens yttrande stor tyngd.

Förvisso hade mer än tre år förflutit men det finns inget hinder i praxis för en längre karenstid än så eftersom en individuell prövning alltid måste göras.

Brottet ansågs också ha en stark koppling till verksamheten.

Överklagandet avlogs.

Distanshandel – ny posttjänst

Brobergs tobakshandel fick inte tillstånd att sälja tobak via internet eftersom det fanns brister i ålderskontrollen, Kammarrätten i Göteborg mål nr 4039-22.

För tillstånd krävdes enligt domstolen att;

bolaget i kommunikation med posten och deras ombud tydligt anger att försändelsen innehåller tobak,

att paketen märks så att det framgår att de innehåller tobak,

och att posten och deras ombud informeras om att överlämnandet av tobaksvaror innebär ett särskilt ansvar enligt LTLP.

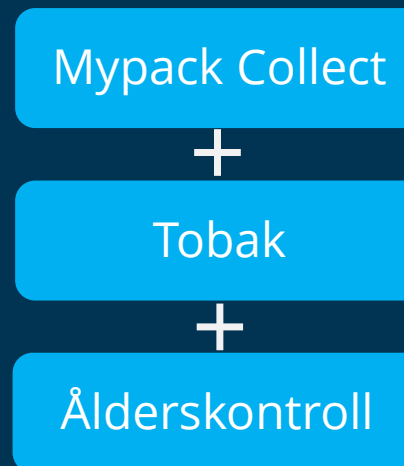
Förv.R. Göteborg
Mål nr 6175-24

Länsstyrelserna

Distanshandel – ny posttjänst

Bolaget har nu ansökt på nytt och anför att ett nytt EKP med ändrade rutiner hos posten har upprättats

Förv.R. Göteborg
Mål nr 6175-24

Distanshandel – ny posttjänst

Bolaget och nämnden är överens om att bolag behöver kunna anlita en tredje part vid distanshandel via nätet, men nämnden anser inte att ansvaret för ålderskontrollen kan överlåtas.

Nämnden anser inte heller att det i ansökan tillräckligt tydligt framgår hur ålderskontrollen faktiskt görs.

Förvaltningsrätten ansåg att bolagets EKP uppfyller kraven för avseende kontroll av mottagarnas ålder och visade målet åter till nämnden.

Distanshandel – ny posttjänst

Förvaltningsrättens dom har överklagats och nämnden framhåller i huvudsak att;

tilläggstjänsten "tobak" innebär inte att postombudet är införstått med det särskilda ansvaret som den som lämnar ut tobaksvaror har,

det går inte att veta vem som kan hållas straffrättsligt ansvarig om tobak lämnas ut till någon under 18 år eller vid misstanke om langning

och bolaget har fortsatt frånhänt sig kontrollen och inte i praktiken kan följa upp hur egenkontrollen sköts.

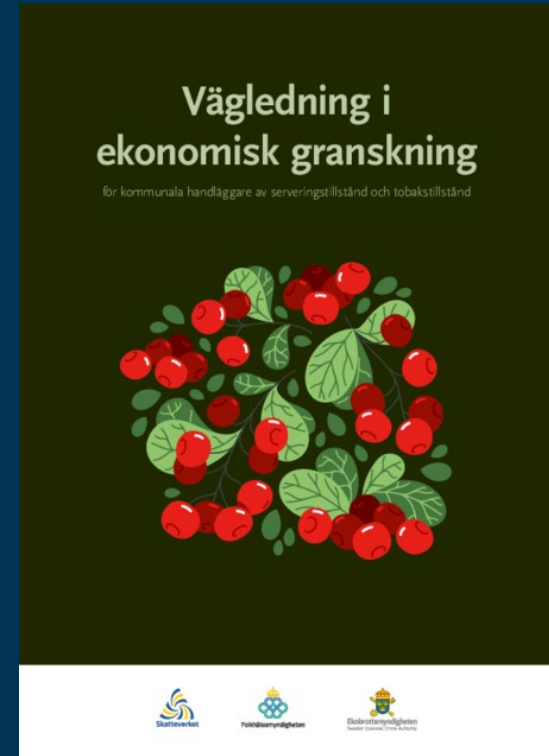
2025

Länsstyrelserna

Prenumerera på vårt nyhetsbrev

alkohol.tobak.vastragotaland@lansstyrelsen.se